

De Minister van JenV

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

Turfmarkt 147
2511 DP Nederland
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
4 april 2024

Ons kenmerk
5384930

nota

beleidsregel "financiële nood als gevolg van de
wateroverlast juli 2021"

Algemene leiding

Minister

Datum/eindparaaf

SG

Datum/paraaf

1. Aanleiding

De wateroverlast Limburg heeft in juli 2021 tot schade geleid voor burgers, bedrijven en overheden. Veel schade is reeds vergoed hetzij door verzekeringsmaatschappijen, hetzij op grond van de Wet tegemoetkoming schade bij rampen. Desondanks zijn er particuliere gedupeerden die zich in een schrijnende situatie bevinden als gevolg van de wateroverlast.

Naar aanleiding van de toezegging van de minister van Justitie en Veiligheid tijdens het commissiedebat "crisisbeheersing en brandweezorg" op 1 februari 2023, om te bezien of voor gedupeerden die in een schrijnende situatie zitten als gevolg van de wateroverlast in juli 2021 nog iets aanvullends kan worden gedaan, is een beleidsregel opgesteld. De beleidsregel voorziet in een aanspraak op een financiële verstrekking als een gedupeerde in financiële nood verkeert als gevolg van de wateroverlast in juli 2021. Parallel aan de totstandkoming van de beleidsregel is verkend welke partij(en), gelet op vereiste financiële expertise en de begeleiding van de gedupeerden, de beleidsregel kunnen uitvoeren. Toegezegd is om de Tweede Kamer hierover te informeren. Met bijgaande brief wordt deze toezegging gestand gedaan.

2. Geadviseerd besluit

In geval van positieve besluitvorming in de Ministerraad op 26 april as. inzake de beleidsregel "financiële nood als gevolg van de wateroverlast in juli 2021" wordt geadviseerd de Tweede Kamer hierover met bijgaande brief te informeren.

3. Kernpunten

Gebleken is dat er gedupeerden zijn die na de wateroverlast in juli 2021 met financiële rest- en/of gevolgschade zijn geconfronteerd. Het is evenwel niet in lijn met de systematiek van verzekeringen en de Wet tegemoetkoming schade bij rampen om eventuele rest- en gevolgschade volledig te compenseren. Dit is reeds eerder aan de Tweede Kamer medegedeeld.

Kern van de beleidsregel is dat een eenmalige financiële verstrekking aan gedupeerden kan worden gedaan om de financiële nood te lenigen vanwege dubbele woonlasten of schade aan de gebruiksfunctie van de woning die is ontstaan als gevolg van de wateroverlast in juli 2021.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

In de beleidsregel is een rekenmethodiek opgenomen voor het bepalen van de financiële middelen en de financiële verstrekking. De financiële verstrekking ziet uitsluitend op de vergoeding van de dubbele woonlasten of de (betaalde) kosten voor herstelwerkzaamheden. Deze vergoeding is gemaximeerd.

Datum
4 april 2024

Ons kenmerk
5384930

In de beleidsregel staat vertrouwen in en het ontzorgen van de gedupeerde centraal. De partijen die de beleidsregel gaan uitvoeren, de Stichting Sociale Banken Nederland in consortium met de Kredietbank Limburg, beschikken over (financiële) kennis en expertise om de beleidsregel uit te kunnen voeren en het benodigde maatwerk en begeleiding te kunnen leveren.

4. Toelichting

Van financiële nood is sprake indien de gedupeerde in één of meer van de volgende situaties verkeert:

- a) De gedupeerde heeft onvoldoende eigen financiële middelen om te voorzien in noodzakelijke dubbele woonlasten. Het begrip dubbele woonlasten wordt ruim uitgelegd, het gaat niet alleen om extra gemaakte huurkosten of kosten voor de vervangende woonruimte, maar ook om bijvoorbeeld gas, water en licht, gemeentelijke en waterschapsbelastingen en eventuele (verzekerings)kosten voor de opslag van de inboedel;
- b) De gedupeerde heeft onvoldoende eigen financiële middelen om de gebruiksfunctie van de woning te laten herstellen. Uitgangspunt hierbij is dat er sprake moet zijn van een sober, maar functioneel herstel, inclusief montage- en installatiekosten. Om de kosten van de herstelwerkzaamheden te bepalen zal een onafhankelijke schade-expert bij een gedupeerde langsgaan. Dit zorgt voor een actueel beeld van de werkzaamheden en kosten en voorkomt dat gedateerde offertes of schaderapporten moeten worden gebruikt.
- c) De gedupeerde heeft op de peildatum negatieve financiële middelen als gevolg van reeds betaalde dubbele woonlasten of kosten voor het herstel van de gebruiksfunctie van de woning.

4.1 Politieke context

Met de beleidsregel en de uitvoerende partijen wordt recht gedaan aan de moties van Mutluer c.s.¹

4.2 Financiële overwegingen

Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)	
--	--

¹Kamerstukken II 2022/23, 29 517, nrs. 233 en 234.

1. Doel	Beoogd wordt een eenmalige financiële verstrekking te doen om de financiële nood te lenigen vanwege dubbele woonlasten of schade aan de gebruiksfunctie van de woning die is ontstaan als gevolg van de wateroverlast in juli 2021.
2. Beleidsinstrument(en)	beleidsregel "financiële nood als gevolg van de wateroverlast in juli 2021"
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Ingeschat wordt dat de totale kosten van de beleidsregel ongeveer uitkomen op €21,8 miljoen totaal voor de jaren 2024 (€10,9 miljoen) en 2025 (€10,9 miljoen) Het bedrag van €21, 8 miljoen bestaat uit €3,8 miljoen kosten voor de uitvoering (het toetsen van en beschikken op aanvragen voor een verstrekking) en een geschat bedrag (€18 miljoen) aan verstrekkingen. In dit scenario zijn we uitgegaan van het aantal mensen in financiële nood dat is geschat door de gemeentes (250) en een inschatting van de gemiddelde verstrekking (€72.000). Dit bedrag kan dus wijzigen op basis van het werkelijke aantal gedupeerden dat zich meldt en de omvang van de feitelijke verstrekkingen.
3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren	N.v.t.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Met de beleidsregel worden (alleen) particuliere gedupeerden geholpen die in financiële nood verkeren als gevolg van de wateroverlast in juli 2021. Een eventueel negatief vermogen van een gedupeerde zal niet worden aangevuld. Mocht de situatie van een gedupeerde daartoe aanleiding geven, dan kan de gedupeerde worden doorverwezen voor bredere schuldhulpverlening.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Op basis van de beleidsregel kan alleen een financiële verstrekking worden gedaan aan gedupeerden die door de wateroverlast in juli 2021 in financiële nood zijn geraakt vanwege dubbele woonlasten of kosten voor herstel van de gebruiksfunctie van de woning.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

Datum
4 april 2024

Ons kenmerk
5384930

	Hier is geen ander beleidsinstrument voor beschikbaar. Opgemerkt wordt dat de Wet tegemoetkoming schade bij rampen thans wordt geëvalueerd. Het uitgangspunt is om de herziene Wet tegemoetkoming schade bij rampen zo in te richten dat een beleidsregel als deze in de toekomst niet meer nodig zal zijn.
6. Evaluatieparagraaf	De Stichting Sociale Banken Nederland zal via een nog te ontwikkelen dashboard en/of rapportages JenV periodiek informeren over het verloop en de uitvoering van de beleidsregel.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

Datum
4 april 2024

Ons kenmerk
5384930

4.3 Juridische overwegingen

De uitvoering vindt plaats met inachtneming van de bescherming van de privacy van de aanvrager conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

De Stichting Sociale Banken Nederland (hierna: de Stichting) zal worden gemandateerd om primaire besluiten op grond van de beleidsregel te kunnen nemen en om te kunnen besluiten op bezwaarschriften.

Tegen de beschikkingen op grond van deze beleidsregel staan de geëigende rechtsmiddelen van bezwaar en beroep open.

De Stichting zal voorzien in een procedure voor de afhandeling van eventuele klachten met betrekking tot de afhandeling van de aanmelding of aanvraag.

4.4 Krachtenveld

Ter uitvoering van de onder punt 1 genoemde toezegging zijn verschillende gesprekken gevoerd met de provincie Limburg en meerdere getroffen gemeenten, waaronder in ieder geval de zwaarst getroffen gemeenten Valkenburg aan de Geul, Gulpen-Wittem en Meerssen. Dit was complex. Het begrip 'schrijnende situatie' moet enerzijds recht doen aan de financiële problemen van de gedupeerden en anderzijds objectiveerbaar en toepasbaar zijn in het kader van een regeling. Met de betrokken gemeenten is gekomen tot een aantal uitgangspunten voor het opstellen van een regeling. Er moet onder meer sprake zijn van financiële nood, vertrouwen (vanuit de overheid) in de gedupeerde staat voorop en de gedupeerde wordt zoveel mogelijk ontzorgd.

De gemeenten zijn vervolgens betrokken bij het opstellen van de beleidsregel; suggesties ter verbetering zijn overgenomen. Ook zijn de gemeenten geïnformeerd over de uitvoerende partijen; zij hebben hiertegen geen bezwaar. In het uitvoeringsproces zullen de gemeenten ook worden betrokken. Ook de provincie Noord-Brabant is betrokken.

Dit onderwerp heeft de aandacht van de Nationale Ombudsman en ook de (lokale) media tonen interesse in dit onderwerp.

4.5 Strategie

Met de Stichting en Kredietbank Limburg en gemeenten worden gesprekken gevoerd om tijdig en verantwoord te kunnen starten met de uitvoering van de beleidsregel. De gemeenten schatten in dat ongeveer 200 tot 250 gedupeerden in aanmerking zouden kunnen komen voor een verstrekking op grond van de beleidsregel. Om dit aantal gedupeerden zorgvuldig en klantvriendelijk van dienst te kunnen zijn, is een zekere spreiding qua instroom/aanvragen wenselijk. Er zal bovendien met een pilot worden gestart om een gedegen werking zeker te stellen en om de communicatie met gedupeerden te toetsen. Communicatie over het doel en de strekking van de beleidsregel is immers van groot belang om de juiste doelgroep te bereiken en geen onjuiste verwachtingen te scheppen.

In overleg tussen betreffende gemeenten, de Stichting en het Ministerie van Justitie en Veiligheid vindt afstemming plaats hoe binnen de geldende wet- en regelgeving rondom bijvoorbeeld privacy de beleidsregel uitgevoerd kan worden. De inzet is een coulante benadering van aanvragen, menselijk bejegening, maatwerk en niet meer administratieve lasten voor de gedupeerden dan noodzakelijk.

4.6 Uitvoering

De beleidsregel zal worden uitgevoerd door de Stichting in consortium met de Kredietbank Limburg. Beide partijen hebben geruime kennis over en ervaring met financiële schuldhelpverlening aan particuliere gedupeerden.

Belangrijke uitgangspunten bij het opstellen en de uitvoering van deze beleidsregel zijn dat vertrouwen in de burger voorop staat en dat de aanvrager zoveel mogelijk wordt ontzorgd: aannemelijk moet worden gemaakt dat er sprake is van financiële nood zonder dat dit uitputtend hoeft te worden aangetoond. Wel moet er voldoende onderbouwing zijn om tot een berekening van de mate van financiële nood te kunnen komen. Er dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van reeds beschikbare informatie. Voorkomen zal worden dat al te diep in de persoonlijke levenssfeer van gedupeerden wordt getreden. De gedupeerde wordt ontzorgd en begeleid en maatwerk is essentieel.

De genoemde partijen hebben een uitvoeringstoets uitgevoerd met als uitkomst dat de uitvoering van de beleidsregel haalbaar wordt geacht. Voorts is door het ministerie een misbruik en oneigenlijk gebruik toets uitgevoerd, waarbij de conclusie is dat eventuele risico's, voor zover aanwezig, zoveel mogelijk zijn gemitigeerd.

4.7 Implementatie

De beleidsregel wordt op korte termijn gepubliceerd in de Staatscourant. De Stichting treft voorbereidingen voor de uitvoering van de beleidsregel. Uiteraard worden hier ook de gemeenten en de provincies Limburg en Noord-Brabant bij betrokken. Beoogd wordt om de uitvoering gefaseerd op te pakken en te starten met een pilot om een zorgvuldige en doeltreffende uitvoering zeker te stellen en de communicatie met gedupeerden te toetsen. De start van deze pilot is vooralsnog voorzien voor juni 2024.

4.8 Communicatie

Communicatie over het doel en de strekking van de beleidsregel is van groot belang om de juiste doelgroep te bereiken en geen onjuiste verwachtingen te scheppen. De beleidsregel zal worden gepubliceerd in de Staatscourant en is daarmee voor een ieder kenbaar. Daarnaast zullen de voorwaarden via heldere communicatie, digitaal en via persoonlijk contact, worden geschetst. De communicatieboodschap zal worden afgestemd met de betrokken gemeenten en de provincies. Het is van groot belang dat alle betrokkenen dezelfde boodschap uitdragen om te voorkomen dat er onjuiste verwachtingen worden gewekt.

4.9 Ontwikkelingen hiervoor

- De concept-beleidsregel met daarin definitie van financiële nood en welke kosten voor een financiële verstrekking in aanmerking komen alsmede financiële dekking van de beleidsregel is ter besluitvorming aan de minister van JenV voorgelegd;
- De uitvoering van de beleidsregel vereist financiële expertise en maatwerk. Aangezien de gemeenten en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland hebben aangegeven dat zij niet kunnen zorgdragen voor de uitvoering van de beleidsregel is gezocht naar een andere uitvoerende partij. Het voorstel om de Stichting te mandateren voor de uitvoering van de beleidsregel is aan de minister van JenV voor akkoord voorgelegd.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

Datum
4 april 2024

Ons kenmerk
5384930